

In het hooi met... Frits Vink over

Dialogoog megastallen

*Hoofdredacteur
Ellen van den Manacker
stelt prikkelende vragen
Aan boeren en burgers.
In het hooi. Gedrevenheid,
passie, boude beweringen.
Het komt allemaal aan bod.
In het hooi met...*

Grote stallen schoten als kool uit de grond en de samenleving zat met grote ogen toe te kijken. Waar de boer het oog had op zijn veestapel, zijn uitdaging en zijn portemonnee had de samenleving alleen nog maar oog voor grote gebouwen, dierenwelzijn en overlast. Staatssecretaris Bleker wilde deze impasse doorbreken en organiseerde een maatschappelijk dialoog megastallen. Een dialoog bestaande uit drie onderdelen, waarin boer en burger hun zegje konden doen. Inmiddels loopt de dialoog tot een einde en legt dialoogleider Alders de laatste hand aan zijn rapport. Frits Vink (57) is binnen het ministerie van EL&I de projectleider van het project 'megastallen' en helpt Bleker een handje met de totstandkoming van de visie op megastallen, welke in oktober aan de Tweede Kamer gepresenteerd zal worden.

Tekst: Ellen van den Manacker / Foto: Agaath Timmerman

Waarom is de dialoog megastallen in het leven geroepen?

"Er ontstond een maatschappelijke onrust over de ontwikkelingen in de veehouderij. Met name de komst van megastallen veroorzaakte deze onrust. De onrust was zodanig dat de Tweede Kamer hierover van gedachten heeft gewisseld met Bleker. Waarop Bleker Hans Alders heeft ingeschakeld om de maatschappelijk dialoog 'megastallen' op te starten en te begeleiden. De uitkomsten van deze dialoog zijn voor Bleker een leidraad voor de uiteindelijke visie op megastallen."

Welk belang hebben de boeren bij de dialoog megastallen?

"Boeren willen duidelijkheid over dit vraagstuk. Het is niet zo dat boeren alleen maar aan de zijlijn staan, dat ze zich uiteindelijk verplicht voelen aan de regelgeving. We hebben veel agrarische partijen en personen die hun mannetje staan in de dialoog."

Hoe denkt u zelf over megastallen?

"Als ambtenaar van Bleker heb ik daar op dit moment geen mening over."

Heeft schaalvergroting de toekomst?

"Schaalvergroting is van alle tijden. Als je kijkt naar de ontwikkeling van landbouw sinds de Tweede Wereldoorlog, dan zien we een afnamepercentage van landbouwbedrijven van gemiddeld zo'n 3%, bij een gelijkblijvende productie. Die gemiddelde 3% wordt opgevangen door andere boeren die hun bedrijf vergroten, schaalvergroting is dus normaal. De afgelopen jaren hebben we echter geconstateerd dat er ook hele forse bedrijfsuitbreidingen plaatsvinden die veel verder gaan dan de schaalvergroting van vroeger. Daar moeten wij samen een weg in vinden."

Vindt u niet dat het woord 'mega' een negatieve lading heeft?

"Mega heeft een lading, dat hoeft niet per se negatief te zijn. Als je naar een megastore gaat, dan ga je naar een grote winkel die alles heeft. Zo'n megastore wil ook niet iedereen in zijn dorpskern hebben. Al heeft de naam bij stallen een negatieve lading, het veranderen van de naam lost het probleem niet op."

'De volksgezondheid' is een zorgwekkende kwestie, is het bewezen dat megastallen slecht zijn voor de gezondheid?

"Als er een nieuwe stal gebouwd wordt, dan wordt die gebouwd op basis van de nieuwste regels van dierenwelzijn en milieu. Op het gebied van wettelijke voorschriften en eisen is zo'n stal dus toekomstbestendig. Toch zijn burgers bang voor

hun gezondheid. Met de Q-koorts bijvoorbeeld hebben veel burgers ervaren dat veehouderijen een risico kunnen zijn voor de volksgezondheid. De vraag is dan ook of een grote veehouderij een groter risico vormt voor de volksgezondheid. Om hierover conclusies te trekken lopen verschillende onderzoeken."

Voor sommigen gaat dit debat over lijken. Hoe gaan jullie om met extremen?

"Emoties spelen een grote rol in deze discussie. Wat als zorg speelt bij burgers moeten we serieus nemen. Natuurlijk zijn er een aantal mensen die overdrijven. Maar als in de dialoog wordt gezegd dat ze 'laatst bij een boer 100 kippen op één vierkante meter zagen zitten', dan is aan ons de taak om ze hierin te corrigeren. Zo'n internetdiscussie moet gebaseerd zijn op de juiste feiten. Extremen heb je altijd. We kunnen niet iedereen tevreden stellen. Uiteindelijk moet er ook een plan komen waar een Kamermeerderheid voor is. Als uit het rapport zou komen dat we de intensieve veehouderij helemaal stop moeten zetten, dan acht ik de kans klein dat daar een meerderheid van de Tweede Kamer mee instemt."

Hoe is de verhouding voor/tegen in de dialoog?

"De verhouding is 49% tegen megastallen en 42% voor. Deze uitslag is gemeten in het rapport 'opvattingen over megastallen' voorafgaand aan de dialoog megastallen."

Discussies over de (intensieve) veehouderij houden nooit op. Waarom zijn wij altijd het bokje?

"Die discussies zullen doorgaan. De bezwaren van burgers vloeien voort uit een gevoel van onbehagen. Burgers weten onvoldoende wat er gebeurt in een stal. Bij varkens zien ze alleen een stal en ze ruiken de geur, ze weten niet wat er in die stal gebeurt. Je ziet hierdoor ook dat de melkveehouderijsector positiever belicht wordt dan de intensieve veehouderij."

Kunt u een tipje van de sluier oplichten over de uitkomsten van 'dialoog megastallen'?

"Op dit moment nog niet. Alders is bezig met de afrondingen van het rapport. Hij zal dit rapport op 22 september overhandigen aan Bleker. Het rapport van Alders zal niet een advies zijn, maar meer een rapportage van zijn bevindingen: een algemene blik van de samenleving. Bleker zal, met behulp van het rapport van Alders, een visie opstellen over megastallen in Nederland." <

